

En kvartalsrapport fra NHO:

Holdninger til Norges internasjonale samarbeid

3/2025

Tema:
Valgspesial

Innhold

Nordmenns holdninger til internasjonal handel	2
Verdien av handel og samarbeid med andre - ulike holdninger i ulike grupper	2
Geografiske og politiske forskjeller i synet på internasjonal handel	3
Økende støtte til EØS-avtalen	5
Norsk EU-medlemskap- Økt støtte og tydeligere generasjonsforskjeller.....	6
Partienes holdninger til EØS, EU og internasjonalt samarbeid – før og nå	7
Arbeiderpartiet.....	8
Høyre	9
Fremskrittspartiet.....	10
Senterpartiet	11
Sosialistisk Venstreparti	12
Miljøpartiet De Grønne	13
Venstre	14
Kristelig Folkeparti.....	15
Rødt	16
Metode	17

Når Norge går til stortingsvalg 7. og 8. september, skjer det i en tid preget av økende global usikkerhet. I en verden der geopolitiske spenninger, sikkerhetstrusler og økonomiske sårbarheter er i vekst, blir Norges internasjonale samarbeid og forpliktelser viktigere enn noen gang.

Som en åpen økonomi er Norge avhengig av sterke relasjoner til våre europeiske naboer og det globale fellesskapet. Internasjonale avtaler er avgjørende for at norske bedrifter skal kunne konkurrere, handle og vokse på tvers av landegrenser. Samtidig har de siste årene tydelig vist at samarbeid over landegrensene også er kritisk for vår nasjonale sikkerhet og beredskap – enten det gjelder forsyningssikkerhet, digital infrastruktur, energitilgang, helsesamarbeid eller forsvar.

Samtidig som behovet for internasjonalt samarbeid øker, ser vi også fremveksten av krefter som utfordrer eksisterende avtaler og institusjoner. Dette skaper usikkerhet om fremtidig tilgang til markeder og felles løsninger på tvers av landegrenser.

NHO har derfor gjennomført målinger av nordmenns holdninger til internasjonalt samarbeid, med særlig vekt på støtte til EØS-avtalen og Norges forhold til EU. I denne rapporten presenterer vi noen av hovedfunnene fra disse undersøkelsene, med et spesielt blikk på hvordan velgere fra ulike politiske partier stiller seg til internasjonalt samarbeid.

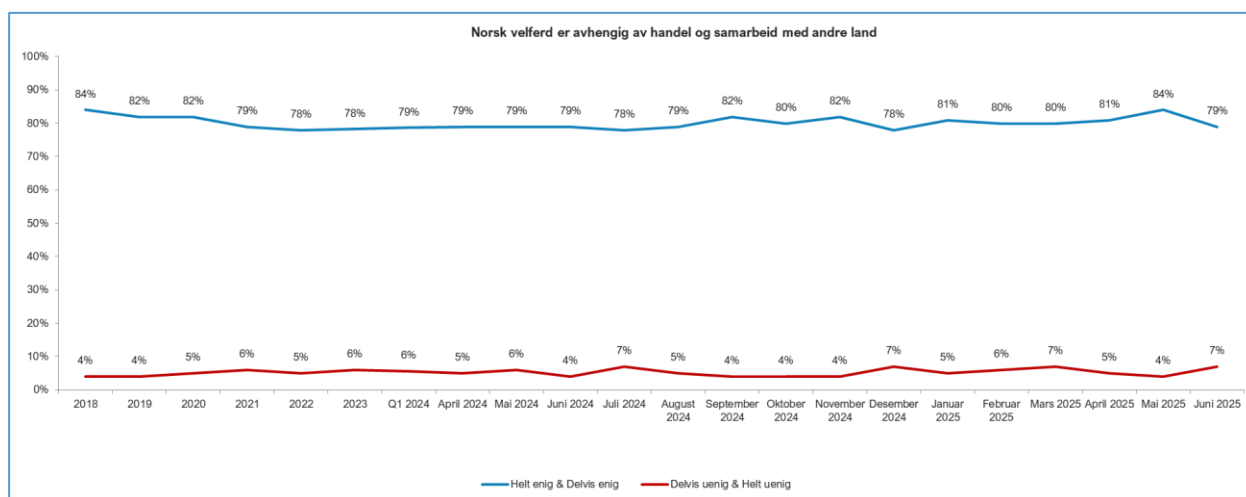
Nordmenns holdninger til internasjonal handel

Verdien av handel og samarbeid med andre - ulike holdninger i ulike grupper

Holdningene i befolkningen til internasjonal handel har vist bemerkelsesverdig stabilitet over tid. De siste seks årene har det vært bred enighet om at Norges velferd er tett knyttet til handel og samarbeid med andre land. Som figuren under viser, er hele 8 av 10 nordmenn enige i dette utsagnet, mens kun en liten andel uttrykker uenighet.

I den siste målingen fra juni ser vi en svak nedgang i andelen som er enige, sammenlignet med tidligere målinger. Dette vurderes imidlertid som en naturlig justering etter en uvanlig høy oppslutning i mai, snarere enn et tegn på en reell holdningsendring i befolkningen.

Disse resultatene bekrefter at det fortsatt er bred folkelig støtte til internasjonal handel som en bærebjelke for norsk økonomi og velferd.

Figur 1 Utvikling over tid

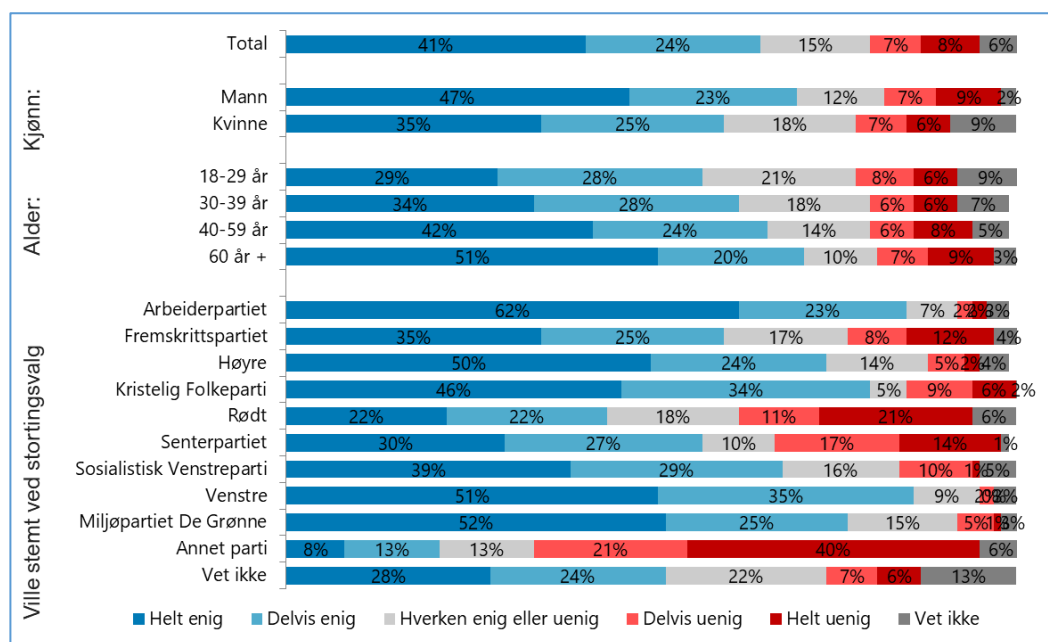
Undersøkelsen viser at det er betydelige variasjoner i holdningene til internasjonal handel og samarbeid mellom ulike befolkningsgrupper. Selv om andelen som er direkte uenig i at norsk velferd er avhengig av handel og samarbeid med andre land er lav på tvers av alle segmenter, er det enkelte grupper som i større grad uttrykker usikkerhet.

Spesielt ser vi at andelen som svarer «vet ikke» eller «verken enig eller uenig» øker blant yngre respondenter. Dette tyder på at yngre aldersgrupper i mindre grad har etablert et bevisst forhold til Norges rolle i internasjonal handel. Tilsvarende ser vi at andelen som er enige i påstanden øker med alderen.

Kjønn spiller også en rolle: Kvinner er i større grad enn menn usikre i sine vurderinger, og svarer oftere nøytralt. Dette gir utslag i at kvinner samlet sett er både mindre enige og mindre uenige enn menn i at norsk velferd er tett knyttet til internasjonalt samarbeid.

Disse funnene peker på viktigheten av å styrke kunnskapen om internasjonal handel og Norges økonomiske avhengigheter, særlig blant yngre og blant grupper som i dag uttrykker større grad av usikkerhet.

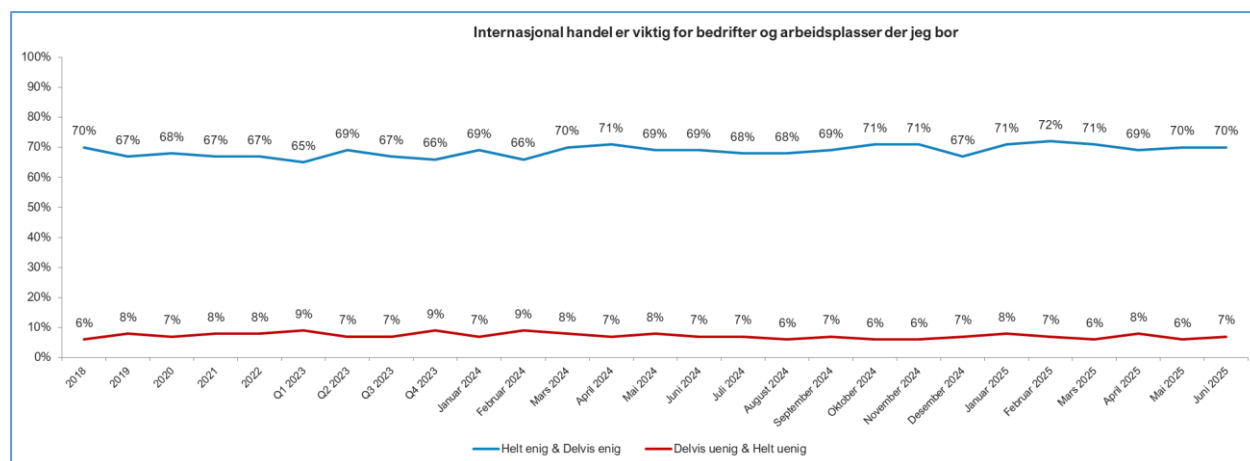
En kvartalsrapport fra NHO - Holdninger til Norges internasjonale samarbeid

Figur 2 Forskjeller mellom segment Q2 2025

Geografiske og politiske forskjeller i synet på internasjonal handel

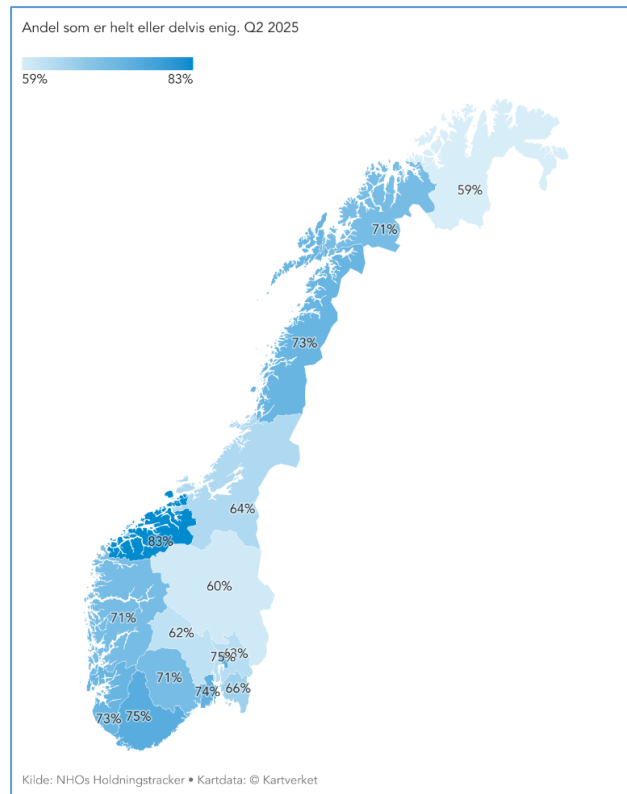
Totalt sett er nesten 7 av 10 enige i at internasjonal handel er viktig for bedrifter og arbeidsplasser der man bor – og denne andelen har også vært stabil de siste 5 årene.

Figur 3 Utvikling over tid

Undersøkelsen viser at oppfatningen av internasjonal handels betydning for lokalt næringsliv og arbeidsplasser varierer mer geografisk enn mange andre samfunnspolitiske spørsmål. Dette tyder på at erfaringene med og eksponeringen for internasjonal handel påvirker hvordan befolkningen vurderer dens verdi.

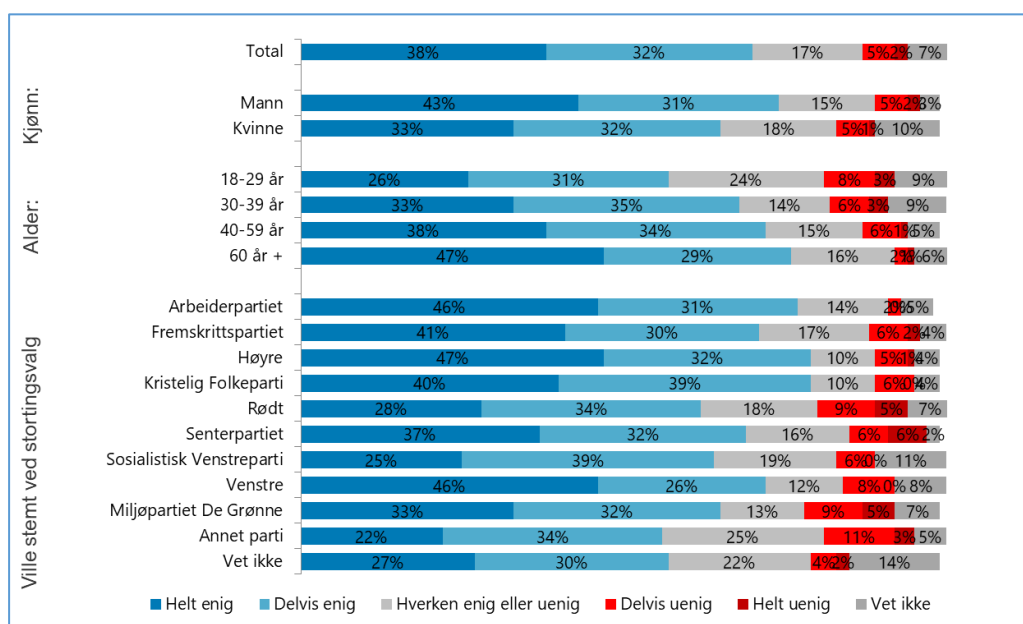
I flere av fylkene med lang tradisjon for handel med utlandet – særlig langs kysten – er det en tydeligere forståelse for hvordan lokale arbeidsplasser og næringsliv er knyttet til globale markeder. Her er sammenhengen mellom internasjonal handel og lokal verdiskaping mer synlig og anerkjent.

Figur 4 Geografiske forskjeller Q2 2025

Ser vi nærmere på ulike velgergrupper, finner vi også politiske forskjeller. Velgere fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er i størst grad enige i at internasjonal handel er viktig for lokale arbeidsplasser. Blant Senterpartiets velgere er det også høy oppslutning – nesten 7 av 10 er enige – men her finner vi samtidig en større andel som er uenig, sammenlignet med andre partier. Dette tyder på at spørsmålet om internasjonal handel skaper mer intern uenighet blant Senterpartiets velgere.

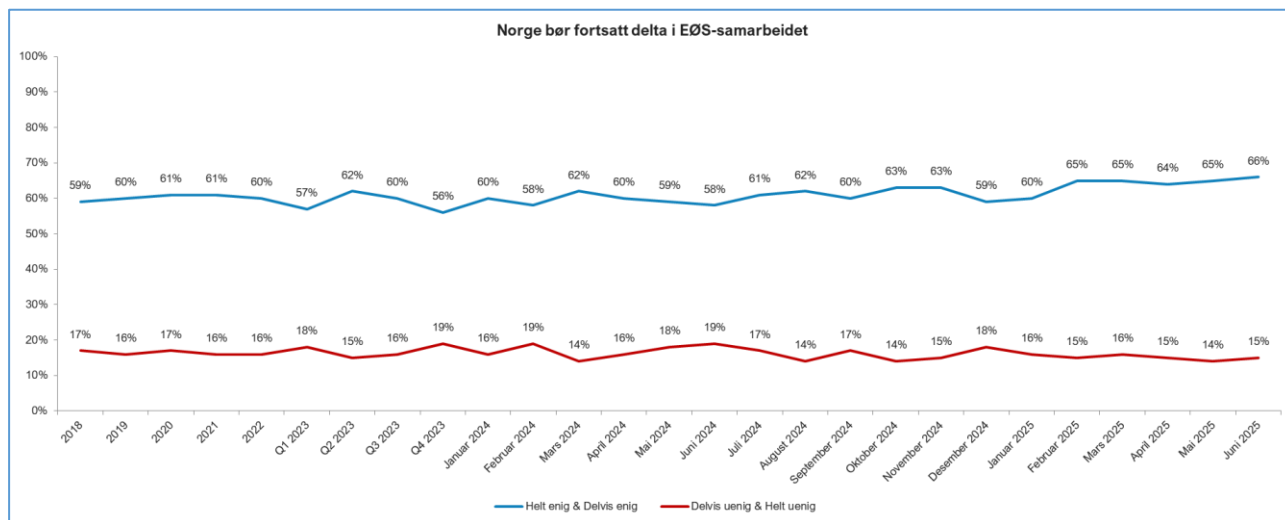
Også blant velgere fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne ser vi større grad av splittelse i synet på internasjonal handel.

Figur 5 Per segment – Q2 2025

Økende støtte til EØS-avtalen

Oppslutningen om norsk deltakelse i EØS har vært bemerkelsesverdig stabil over tid, og har i flere år ligget rundt 60 %. I løpet av det siste halvåret har vi imidlertid sett en tydelig økning i støtten, og den ser nå ut til å ha stabilisert seg på et høyere nivå – rundt 65 %.

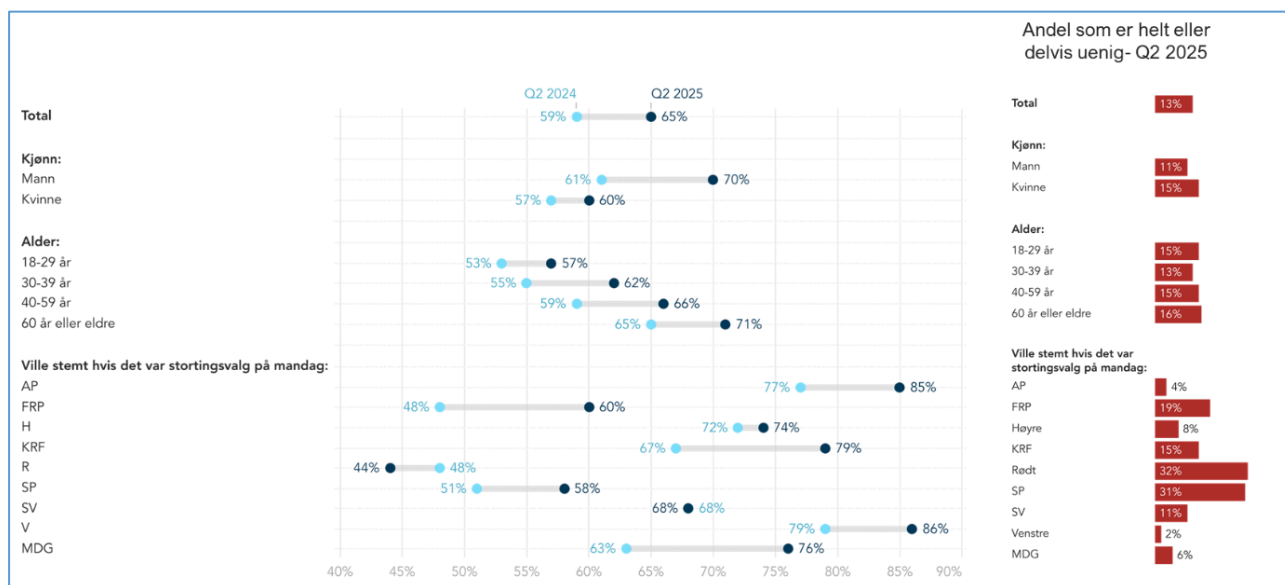

Figur 6 EØS - Utvikling over tid

Utviklingen det siste året viser at støtten til EØS har økt blant velgere i de fleste partier. Blant Arbeiderpartiets velgere, hvor oppslutningen tradisjonelt har vært høy, har andelen som støtter EØS økt fra 77 % i andre kvartal 2024 til hele 85 % i andre kvartal 2025.

Også blant Fremskrittspartiets velgere har det vært en markant økning – fra 48 % til 60 % i samme periode. Tilsvarende ser vi en vekst fra 51 % til 58 % blant Senterpartiets velgere.

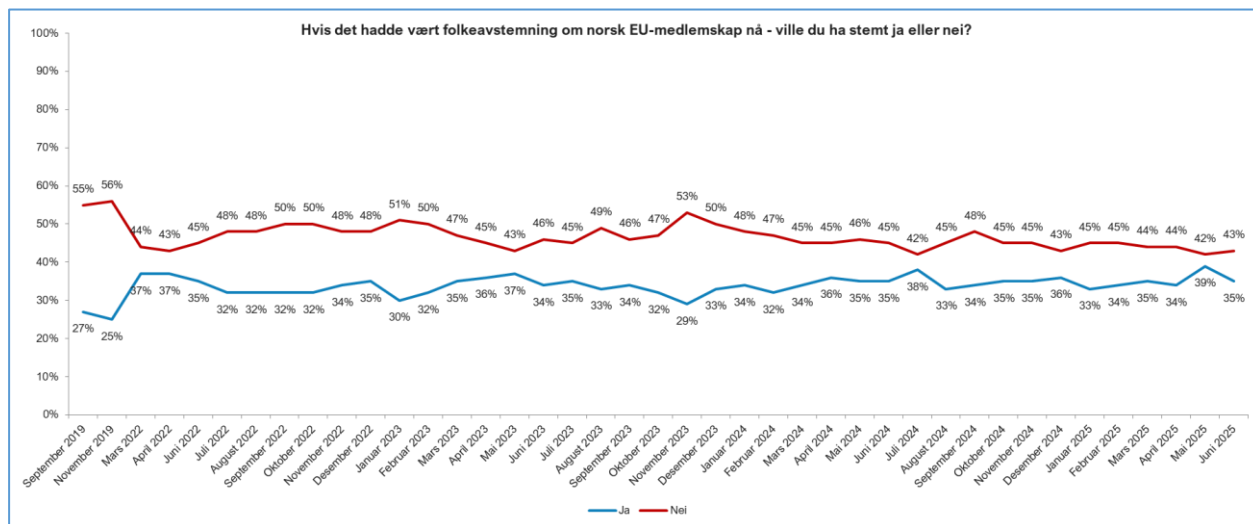
Disse endringene tyder på en bredere politisk forankring av EØS-støtten i befolkningen, og kan reflektere økt bevissthet om avtalens betydning for norsk økonomi, arbeidsplasser og internasjonalt samarbeid i en tid preget av økt geopolitisk og økonomisk usikkerhet.

Figur 7 EØS støtte og motstand - Sammenlikning Q2 2024 og Q2 2025

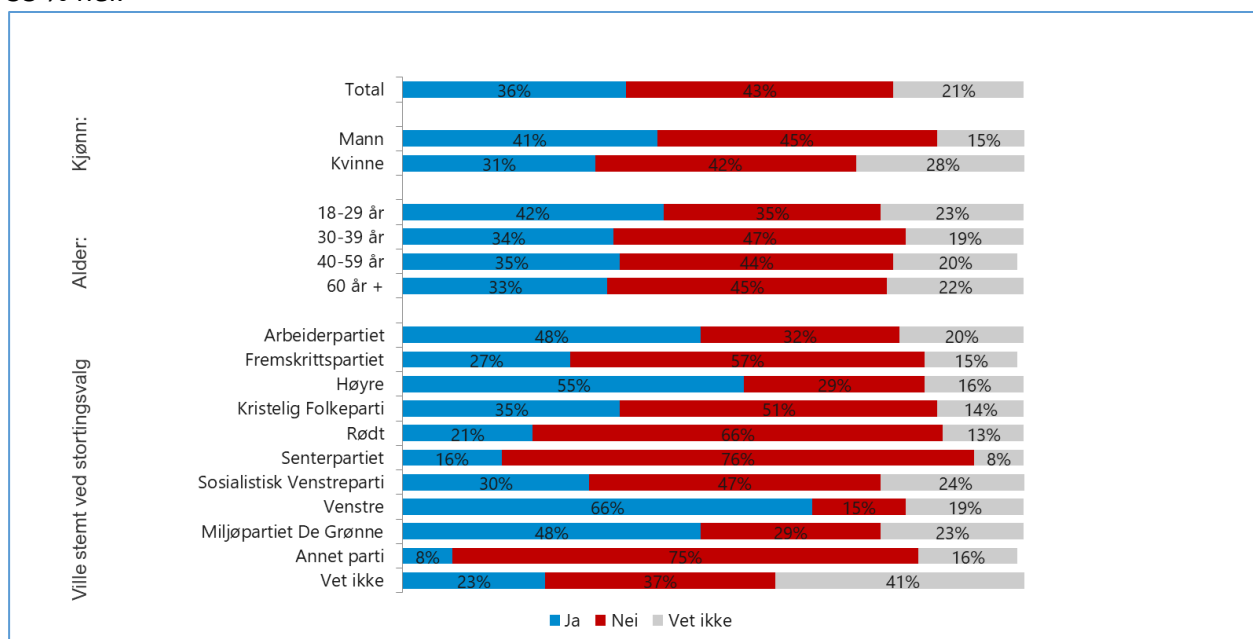
Norsk EU-medlemskap- Økt støtte og tydeligere generasjonsforskjeller

Støtten til norsk EU-medlemskap har økt betydelig siden Russlands invasjon av Ukraina, og den ligger fortsatt klart høyere enn nivåene vi så før 2022. I mai svarte hele 39 % at de ville stemt ja til EU, mens 42 % ville stemt nei – et resultat som nærmest representerer dødt løp. I juni har andelen ja-velgere justert seg noe ned til 35 %, noe som ser ut til å representere en ny og stabilisert normal.

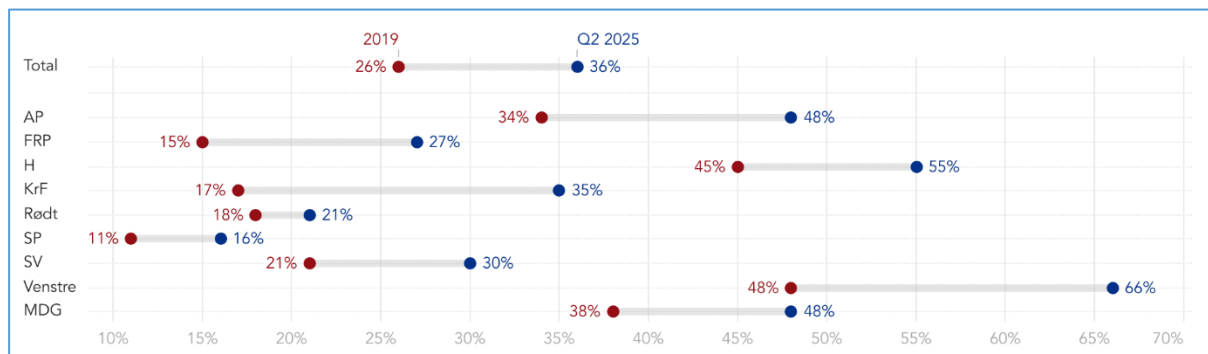
Figur 8 Utvikling EU

Det er tydelige forskjeller mellom kjønn og aldersgrupper. Menn er både oftere tilhengere og motstandere av EU-medlemskap, mens kvinner i større grad uttrykker usikkerhet – nesten 3 av 10 kvinner svarer at de ikke vet hva de ville stemt i en eventuell folkeavstemning. Blant de yngste respondentene har ja-siden flertall: 42 % ville stemt ja, mot 35 % nei.

Figur 9 EU Per segment 2. kvartal 2025

Ser vi på partipolitiske skillelinjer, finner vi størst støtte til EU blant velgere fra Arbeiderpartiet, Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne. Samtidig er motstanden sterkest blant velgere fra Senterpartiet og Rødt. Utviklingen fra 2019 viser at andelen som ville stemt ja til EU har økt i samtlige partier – inkludert Senterpartiet – noe som tyder på en gradvis forskyvning i opinionen.

Figur 10 EU Parti over tid

Partienes holdninger til EØS, EU og internasjonalt samarbeid – før og nå

EØS-avtalen: Bredere støtte og tydeligere skillelinjer

Denne utviklingen gjenspeiles i de fleste partier, med særlig sterk vekst blant velgere fra Senterpartiet, FrP og SV – partier som tidligere har hatt mer kritiske holdninger. Støtten blant SPs velgere har økt fra 41 % i 2018 til 58 % i 2025, mens SVs velgere har gått fra 56 % til 65 % i samme periode. Rødt skiller seg fortsatt ut med lavere støtte, selv om også deres velgere har blitt noe mer positive.

Partier som Ap, Høyre, Venstre, KrF og MDG har hatt jevn og høy støtte til EØS over tid, og blant deres velgere ligger oppslutningen godt over gjennomsnittet. MDG-velgerne har for eksempel økt sin støtte fra 69 % til 76 % siden 2018.

EU-medlemskap: Økende interesse, men fortsatt delt

Støtten til norsk EU-medlemskap har økt siden Russlands invasjon av Ukraina, og ligger nå høyere enn tidligere. I mai 2025 var det nær dødt løp mellom ja- og nei-siden, med 39 % ja og 42 % nei. Støtten er særlig høy blant velgere fra Venstre (62 %), Ap, Høyre og MDG, og blant unge under 30 år. Samtidig er motstanden sterkest blant SP og Rødt, selv om også her har andelen ja-velgere økt siden 2019.

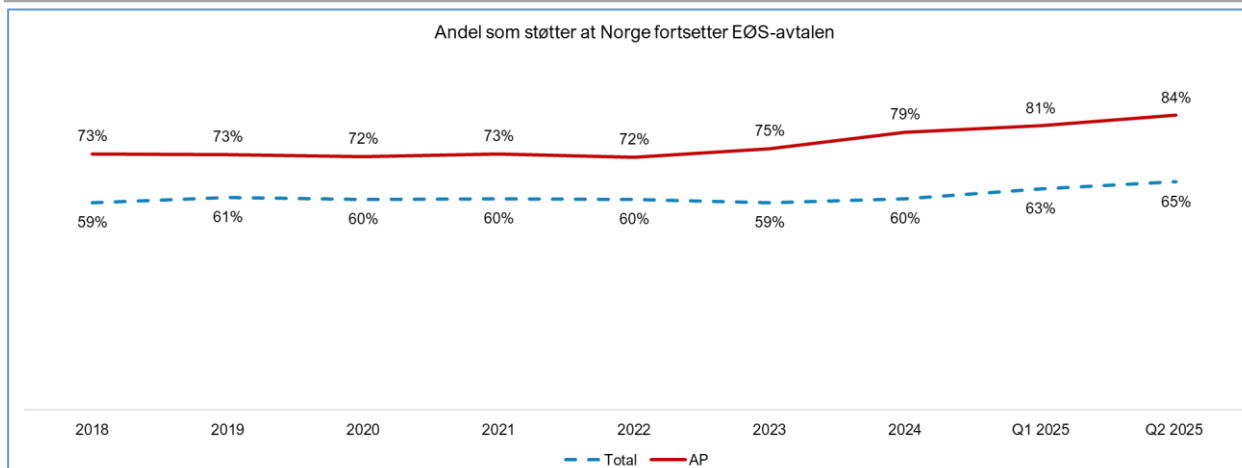
SVs velgere har lavere EU-støtte enn befolkningen generelt (28 % mot 35 %), men viser sterk støtte til internasjonalt samarbeid og EUs rolle i fred og sikkerhet. KrF-velgere ligger nær gjennomsnittet i EU-spørsmålet, men uttrykker tydelig støtte til EUs rolle som fredsaktør.

Internasjonalt samarbeid: Enighet på tvers av partier

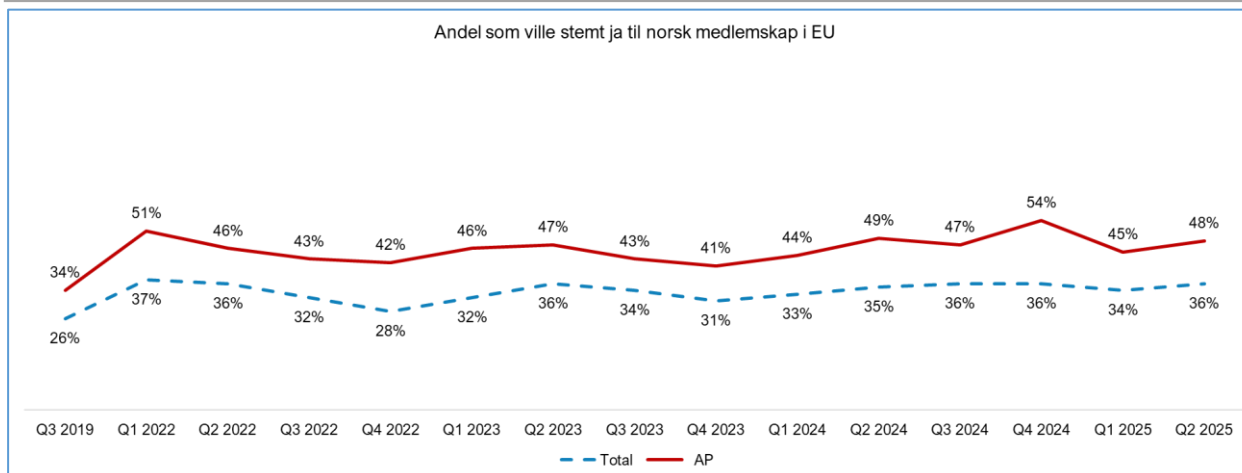
På tvers av partipolitiske skillelinjer er det bred enighet om at internasjonalt samarbeid har blitt viktigere i dagens sikkerhetspolitiske og økonomiske situasjon. Dette gjelder særlig velgere fra Venstre, SV og KrF, som i større grad enn gjennomsnittet anerkjenner EUs rolle i å sikre fred og stabilitet i Europa.

Arbeiderpartiet

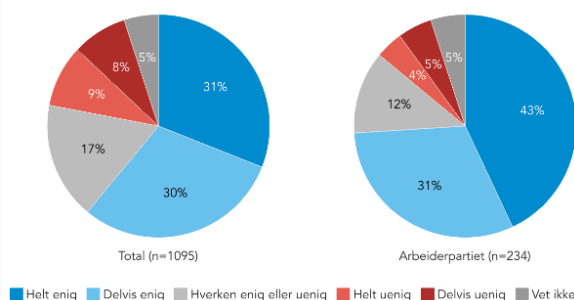
Tradisjonelt har Arbeiderparti-velgerne i stor grad støttet EØS avtalen og utviklingen de siste 7 årene, viser at dette bildet har forsterket seg. I siste kvartal sier 84% av AP-velgerne at de er helt eller delvis enig i at "Norge bør fortsatt delta i EØS-samarbeidet", mot tilsvarende 72% ved første måling i 2018. Dette er vesentlig høyere enn snittet.

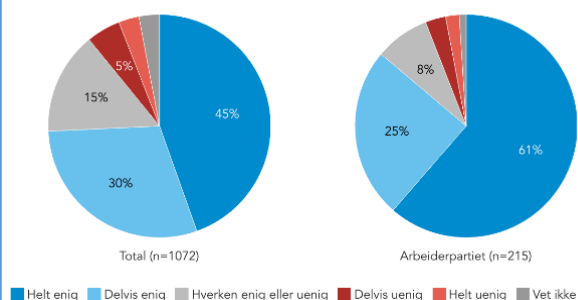
"Ja til EU" har også økt blant Aps velgere de siste årene og ligger nå rundt 50%. Våre undersøkelser viser også tydelig at AP-velgerne mer enn andre ønsker internasjonalt samarbeid.

EU er en viktig organisasjon for fred og sikkerhet i Europa

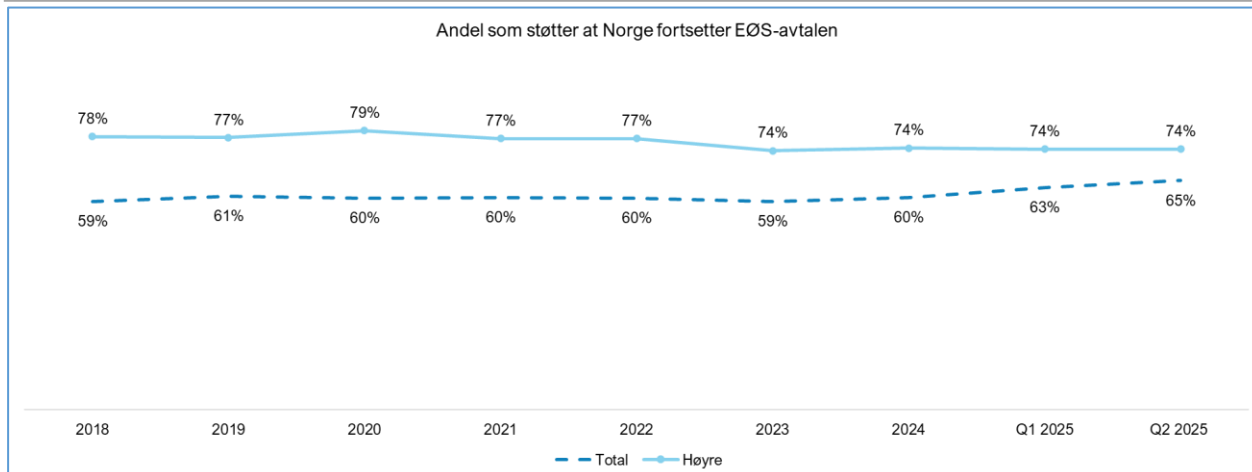

Norges internasjonale samarbeid er viktigere nå enn tidligere

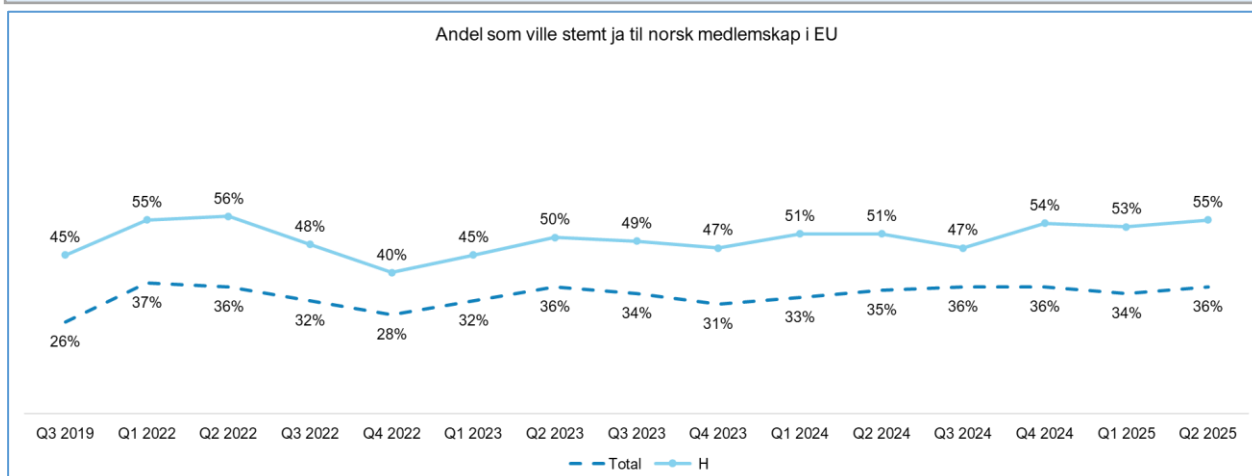

Høyre

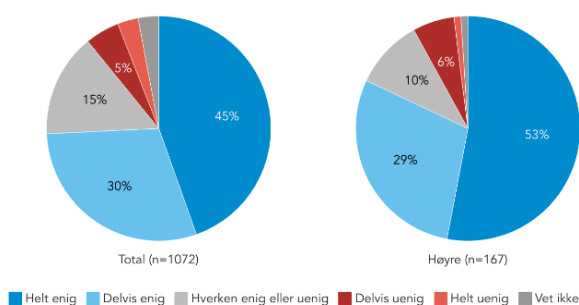
Høyres velgere har alltid støttet EØS-avtalen, og denne støtten har vært stabil, om svakt nedadgående, over de siste 7 årene. Nå sier 74% av Høyre-velgerne at de er helt eller delvis enig i at "Norge bør fortsatt delta i EØS-samarbeidet", mot tilsvarende 78% ved første måling i 2018. Dette er fortsatt høyere enn snittet, men ikke like tydelig som tidligere år.

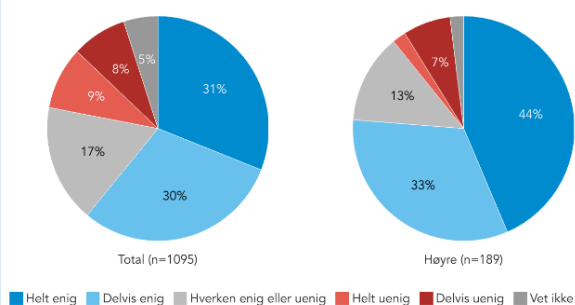
Blant de Høyre-velgerne som ikke støtter EØS-avtalen sier 40% ja til EU. Dette er en høyere andel enn blant andre partiers EØS-motstandere, noe som kan tyde på at nedgangen i EØS-støtte henger sammen med økt EU-støtte. Tallene viser et rent "ja til EU"-flertall blant Høyres velgere den siste tiden og stor støtte til internasjonalt samarbeid og EUs rolle for fred og sikkerhet i Europa

Norges internasjonale samarbeid er viktigere nå enn tidligere

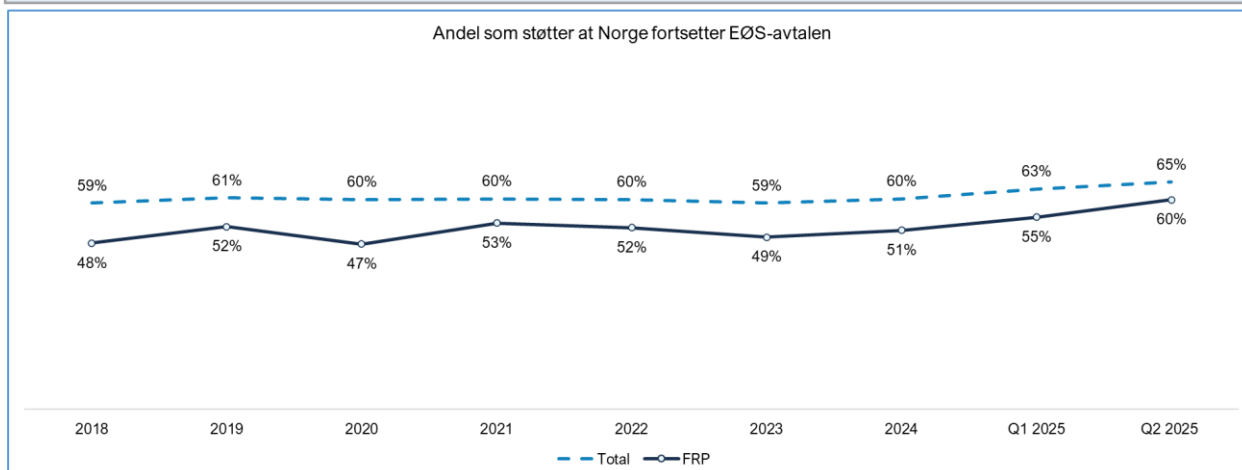

EU er en viktig organisasjon for fred og sikkerhet i Europa

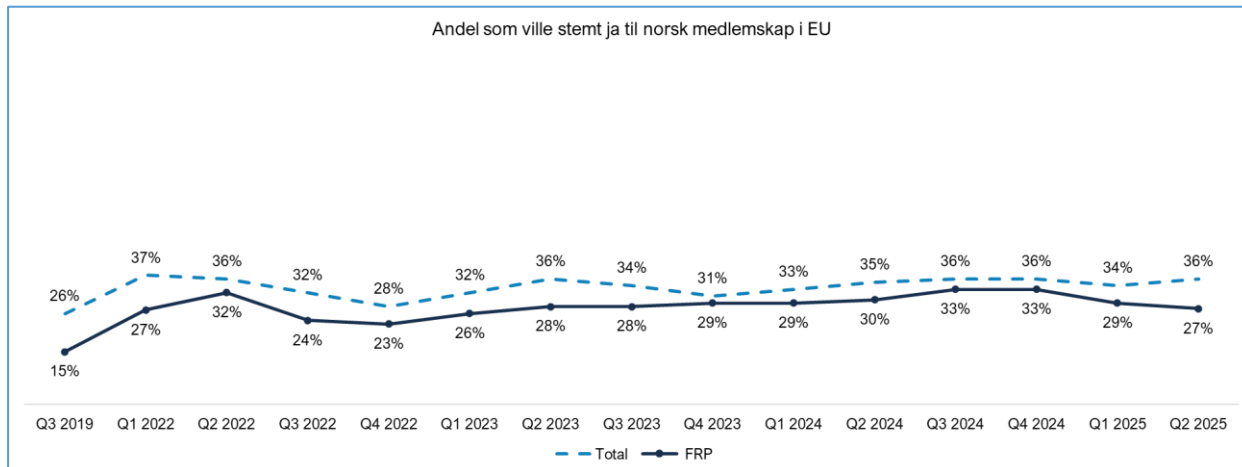
Fremskrittspartiet

Fremskrittspartiets velgere har i mindre grad enn gjennomsnittet støttet EØS-avtalen. Men ser vi de siste 7 årene, er det tydelig at støtten er økende blant FRPs velgere og har økt mer enn i befolkningen ellers. Nå sier 60% av FRP-velgerne at de er helt eller delvis enig i at "Norge bør fortsatt delta i EØS-samarbeidet", mot tilsvarende 48% ved første måling i 2018. Dette gir en økning på 12 prosentpoeng mot 6 prosentpoeng for landsgjennomsnittet.

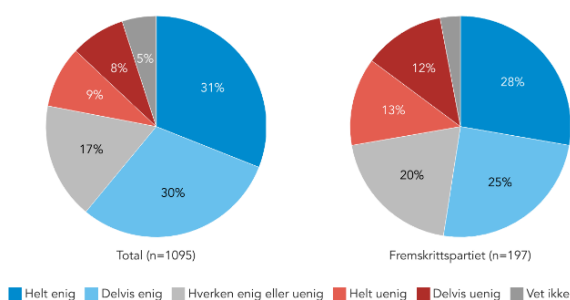

Andelen EU-tilhengere i FrP har også økt noe mer enn i befolkningen ellers og har i noen kvartal har vært ganske nær gjennomsnittet.

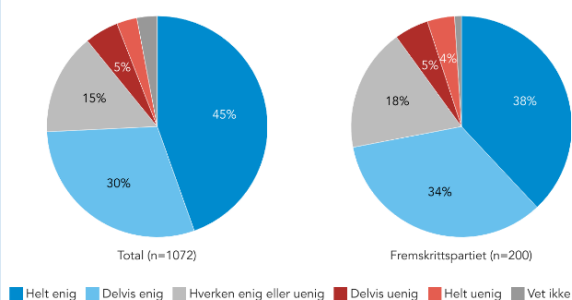
FRP sine velgere mener at Norges internasjonale samarbeid er viktigere enn tidligere, og flertallet mener EU er viktig for fred og sikkerhet i Europa

EU er en viktig organisasjon for fred og sikkerhet i Europa

Norges internasjonale samarbeid er viktigere nå enn tidligere

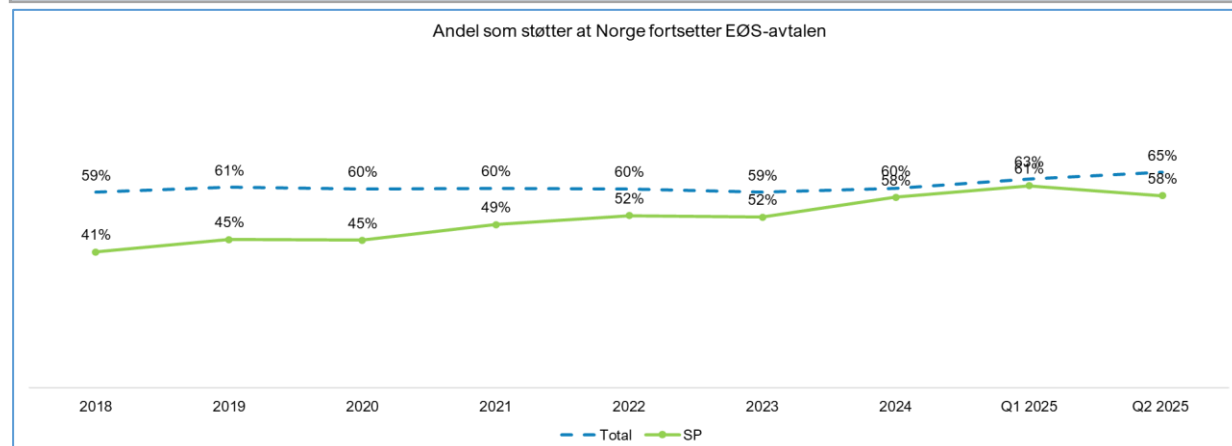

Senterpartiet

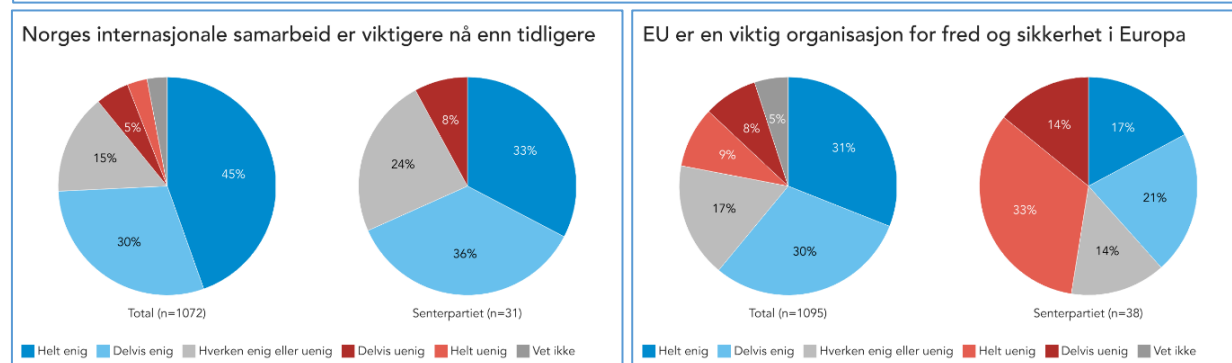
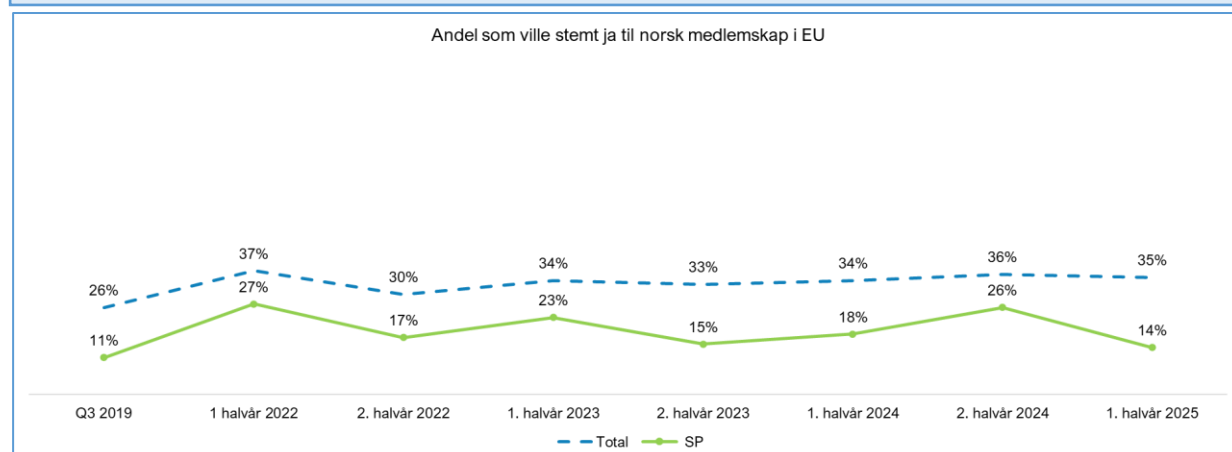
Senterpartiets velgere har tradisjonelt vært blant de mest kritiske til EØS-avtalen, sammenlignet med befolkningen ellers. De siste syv årene har det imidlertid skjedd en tydelig holdningsendring. Støtten til EØS blant SPs velgere har økt betydelig – og i et raskere tempo enn i noen annen velgergruppe.

I 2018 svarte 41 % av Senterpartiets velgere at de var helt eller delvis enige i at «Norge bør fortsatt delta i EØS-samarbeidet». I dag har denne andelen økt til 58 %, en vekst på hele 17 prosentpoeng. Til sammenligning har støtten i befolkningen som helhet økt med 6 prosentpoeng i samme periode.

Denne utviklingen tyder på at stadig flere SP-velgere anerkjenner EØS-avtalens betydning for norsk næringsliv, eksport og tilgang til det europeiske markedet.

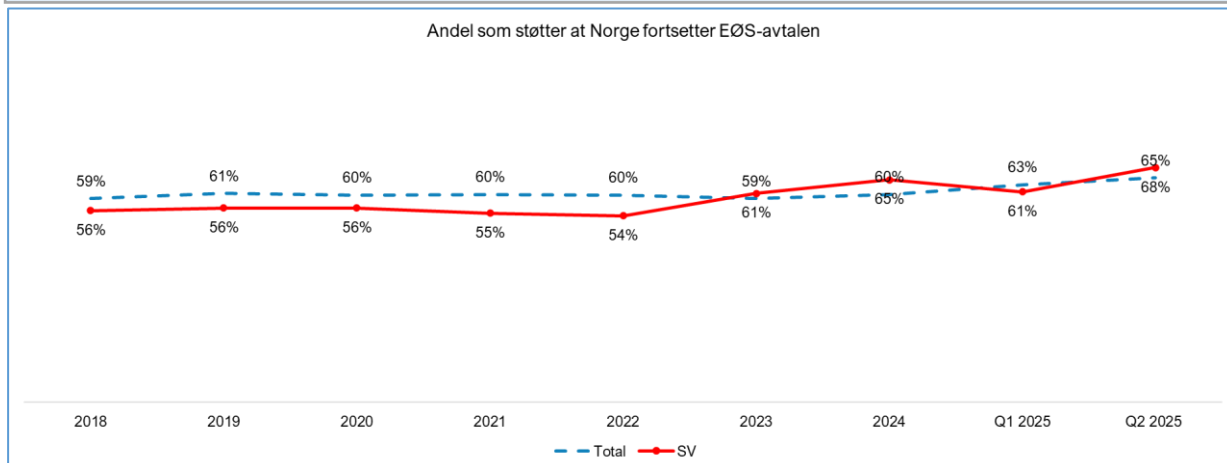
Blant Senterpartiets velgere er støtten til norsk EU-medlemskap fortsatt lav og preget av større variasjon over tid enn i befolkningen generelt. Selv om vår måling viser økt interesse for internasjonalt samarbeid er det likevel er det kun 38 % som sier seg enige i at EU spiller en viktig rolle for fred og sikkerhet i Europa – betydelig lavere enn gjennomsnittet i befolkningen, som ligger på 61 %.

Sosialistisk Venstreparti

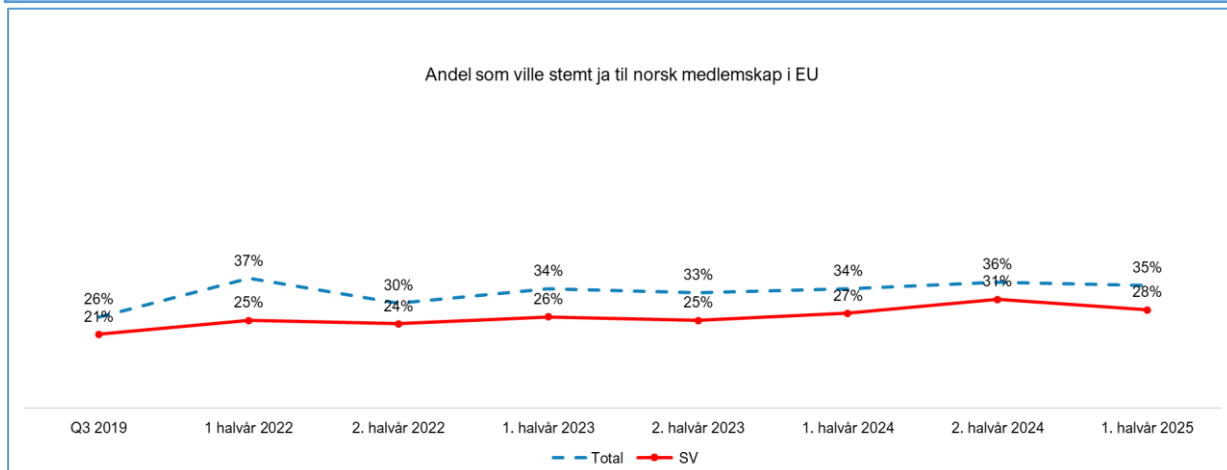
Selv om Sosialistisk Venstreparti som parti har vært kritisk til EØS-avtalen, viser våre målinger at velgerne deres i praksis har hatt en mer positiv holdning. Faktisk har støtten til EØS blant SVs velgere ligget nær, og tidvis over, landsgjennomsnittet.

Fra 2018 til andre kvartal 2025 har andelen SV-velgere som sier seg helt eller delvis enige i at «Norge bør fortsatt delta i EØS-samarbeidet» økt fra 56 % til 65 %. Dette tilsvarer en økning på 9 prosentpoeng, og viser en tydelig trend i retning av økt aksept for EØS blant partiets velgere.

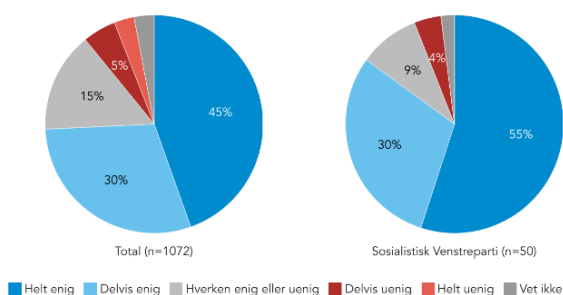

SV-velgernes holdning til norsk EU-medlemskap er noe lavere enn i befolkningen ellers, og synes ikke å ha blitt påvirket like mye av Russlands invasjon av Ukraina. Men støtten har likevel vært svakt økende de siste årene og er nå på 28% mot befolkningens 35%.

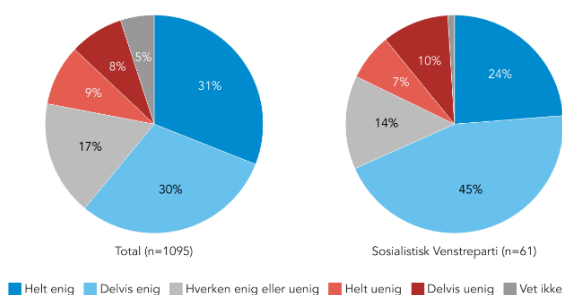
Samtidig viser målingene at SVs velgere i større grad enn gjennomsnittet anerkjenner betydningen av internasjonalt samarbeid. De er oftere enige i at slikt samarbeid er viktigere nå enn tidligere, og at EU spiller en sentral rolle for fred og sikkerhet i Europa.

Norges internasjonale samarbeid er viktigere nå enn tidligere

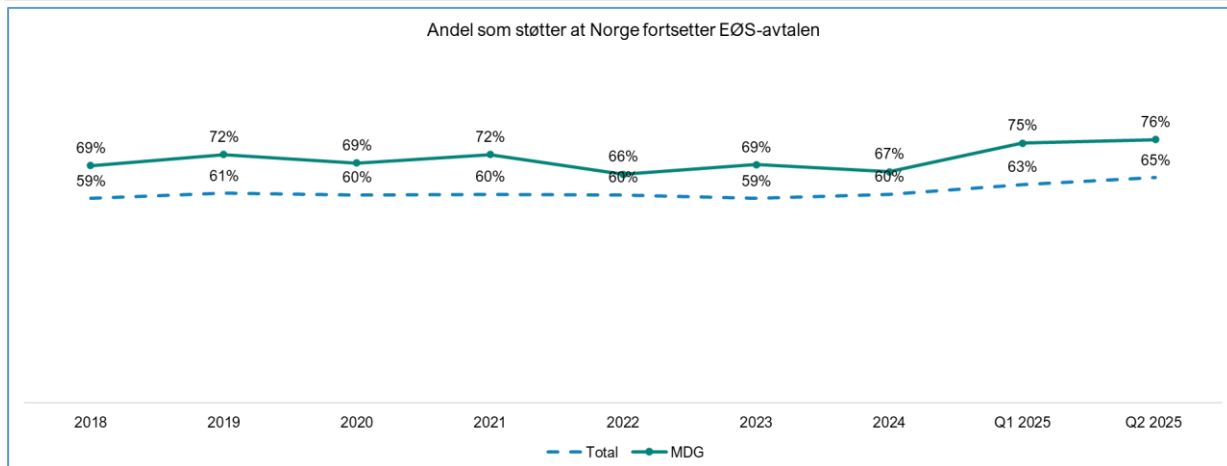
EU er en viktig organisasjon for fred og sikkerhet i Europa

Miljøpartiet De Grønne

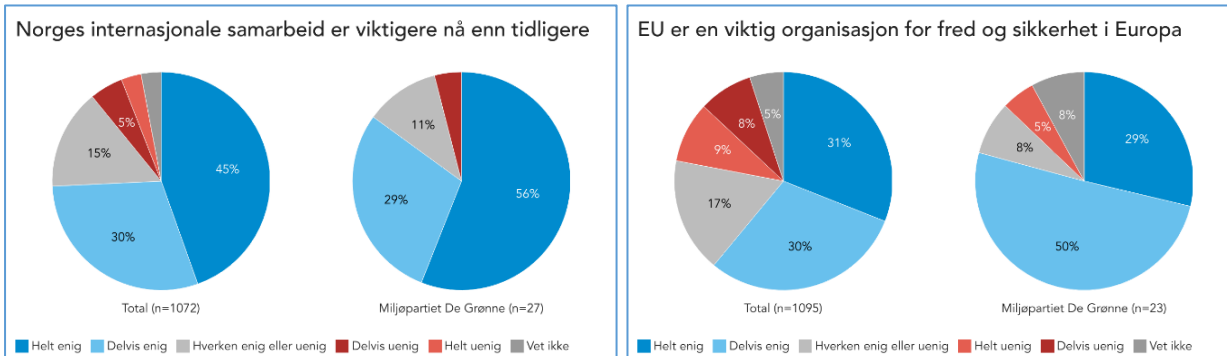
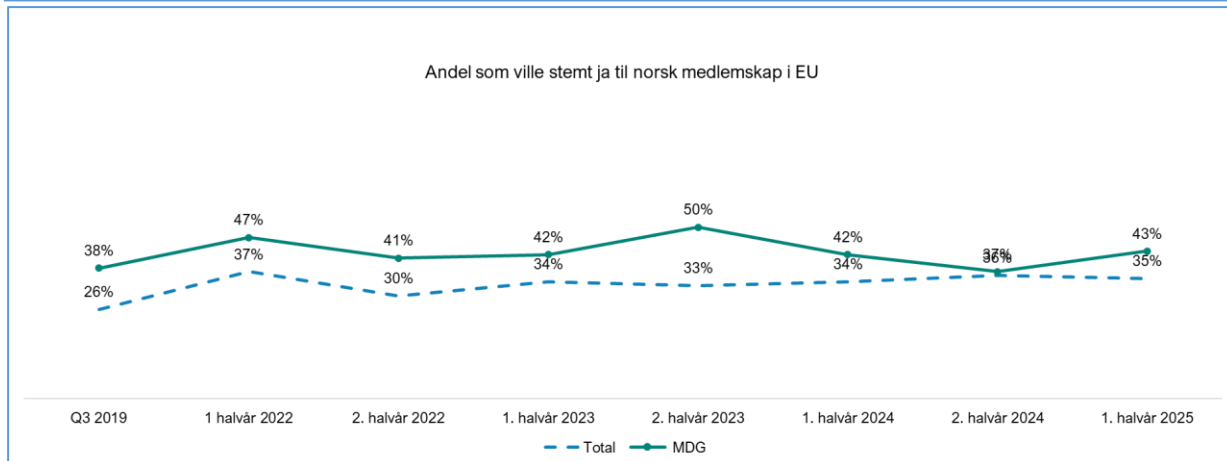
Blant Miljøpartiet De Grønnes velgere finner vi en gjennomgående høyere støtte til EØS-avtalen enn i befolkningen generelt. Denne støtten har ikke bare vært stabil – den har også økt i takt med befolkningen for øvrig.

I 2018 oppga 69 % av MDG-velgerne at de var helt eller delvis enige i at Norge bør fortsette i EØS-samarbeidet. I andre kvartal 2025 har denne andelen økt til 76 %, noe som tilsvarer en vekst på 7 prosentpoeng.

Blant Miljøpartiet De Grønnes velgere er støtten til norsk EU-medlemskap høyere enn i befolkningen generelt. Over 4 av 10 MDG-velgere oppgir at de ville stemt ja til EU i en folkeavstemning – et nivå som ligger tidvis godt over landsgjennomsnittet.

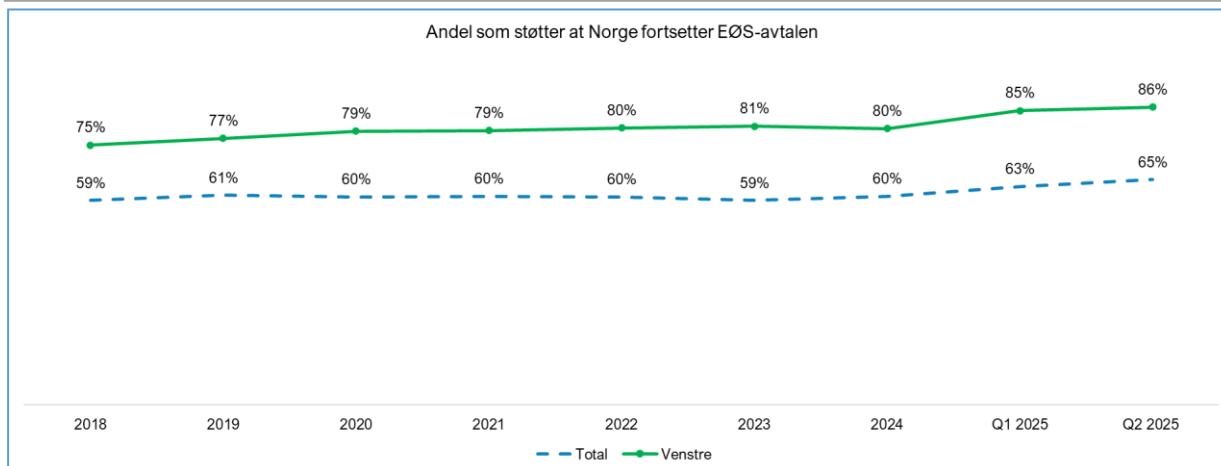
Målingene viser også at MDG-velgerne i særlig stor grad anerkjenner betydningen av internasjonalt samarbeid. Nesten 9 av 10 mener at slikt samarbeid er viktigere nå enn tidligere, og 8 av 10 er enige i at EU spiller en sentral rolle for fred og sikkerhet i Europa.

Venstre

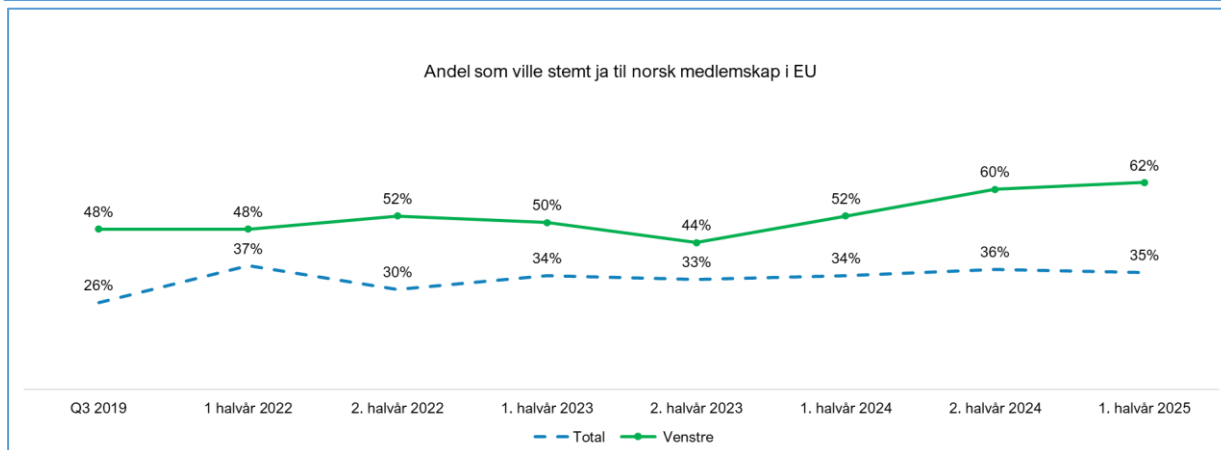
Venstre har lenge vært blant de mest uttalte tilhengerne av europeisk samarbeid, og fremstår som et av de tydeligste «Europa-partiene» i norsk politikk. Denne linjen gjenspeiles også tydelig i velgerbasen.

Mer enn 7 av 10 Venstre-velgere har over tid uttrykt støtte til EØS-avtalen, og i løpet av det siste halvåret har oppslutningen ligget stabilt rundt 85 %. Dette er blant de høyeste nivåene vi ser i noen velgergruppe, og understreker at EØS-avtalen har solid forankring blant Venstres velgere.

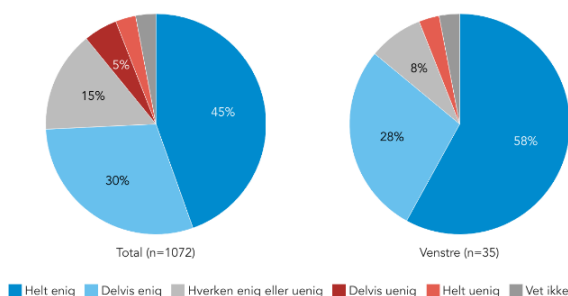

Venstre har lenge vært en tydelig tilhenger av norsk EU-medlemskap, og denne holdningen gjenspeiles også blant partiets velgere. I første halvår av 2025 oppgir 62 % av Venstre-velgerne at de ville stemt ja til EU dersom det ble avholdt en folkeavstemning – en andel som ligger klart over landsgjennomsnittet.

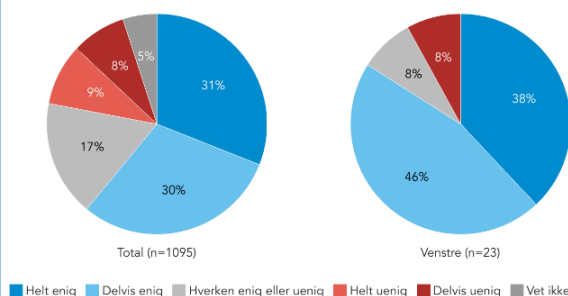
Venstre-velgerne skiller seg også ut ved å være samlet i sitt syn på betydningen av internasjonalt samarbeid. De uttrykker i større grad enn befolkningen generelt at slikt samarbeid er viktigere nå enn tidligere, og at EU spiller en sentral rolle for fred og sikkerhet i Europa.

Norges internasjonale samarbeid er viktigere nå enn tidligere

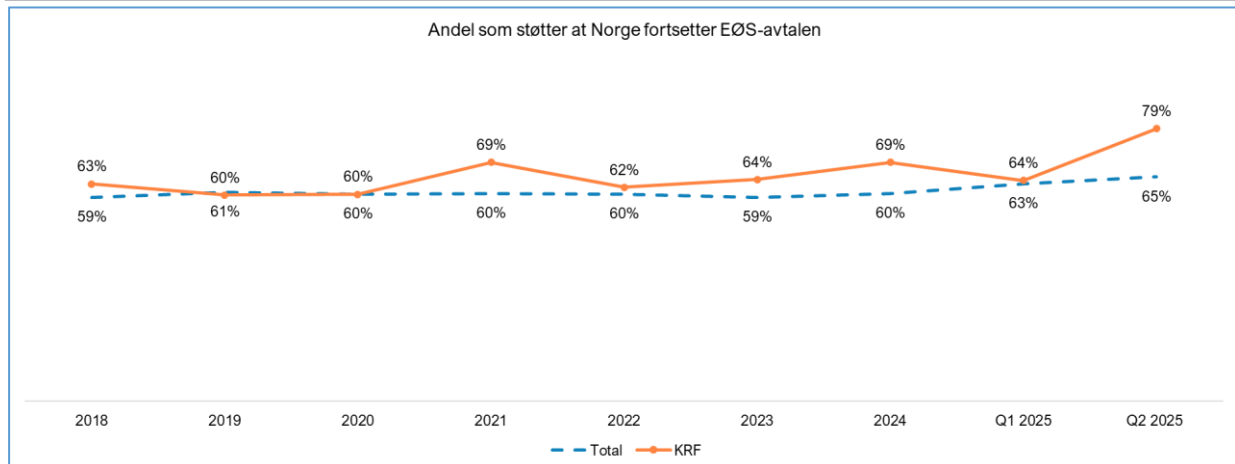

EU er en viktig organisasjon for fred og sikkerhet i Europa

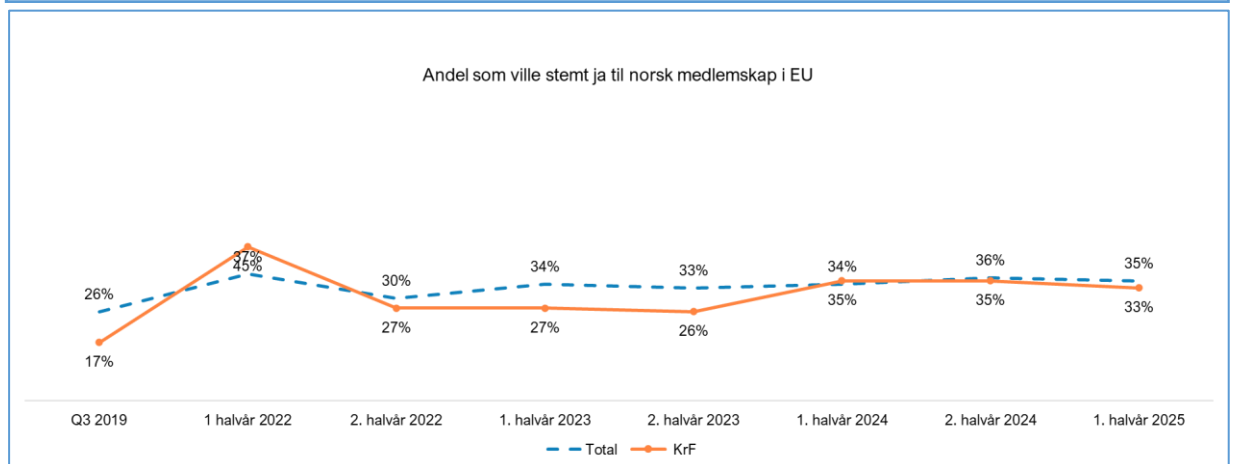
Kristelig Folkeparti

Kristelig Folkeparti har lange tradisjoner for å støtte en aktiv og tydelig europapolitikk, og dette reflekteres også i holdningene blant partiets velgere. KrF-velgerne er gjennomgående noe mer positive til EØS-avtalen enn befolkningen for øvrig.

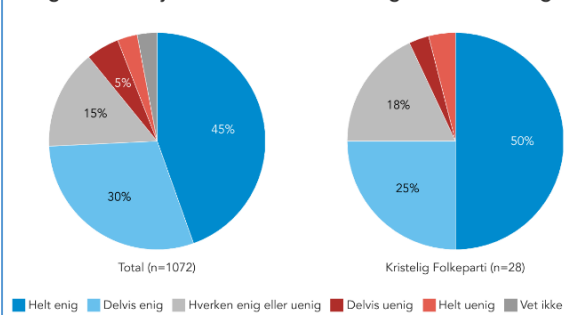

Blant Kristelig Folkepartis velgere ligger støtten til norsk EU-medlemskap omtrent på nivå med befolkningen for øvrig. Selv om partiet ikke har vært en pådriver for EU-medlemskap, er det tydelig at velgerne verdsetter internasjonalt samarbeid.

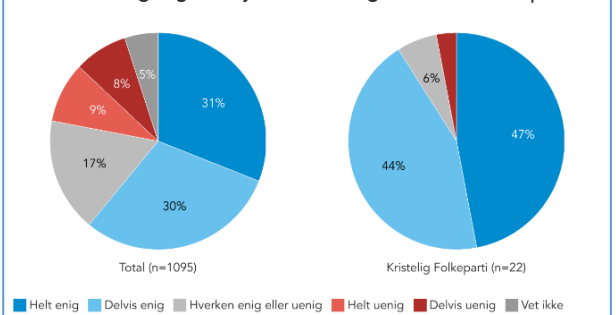
KrF-velgerne uttrykker i særlig grad støtte til ideen om at internasjonalt samarbeid er viktigere nå enn tidligere, og de legger stor vekt på EUs rolle som en stabiliserende kraft for fred og sikkerhet i Europa.

Norges internasjonale samarbeid er viktigere nå enn tidligere

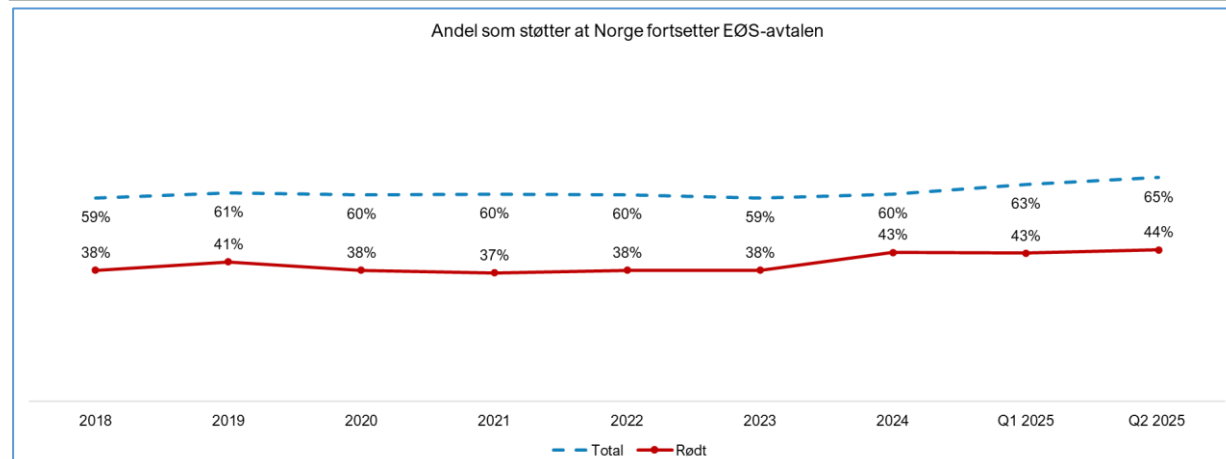

EU er en viktig organisasjon for fred og sikkerhet i Europa

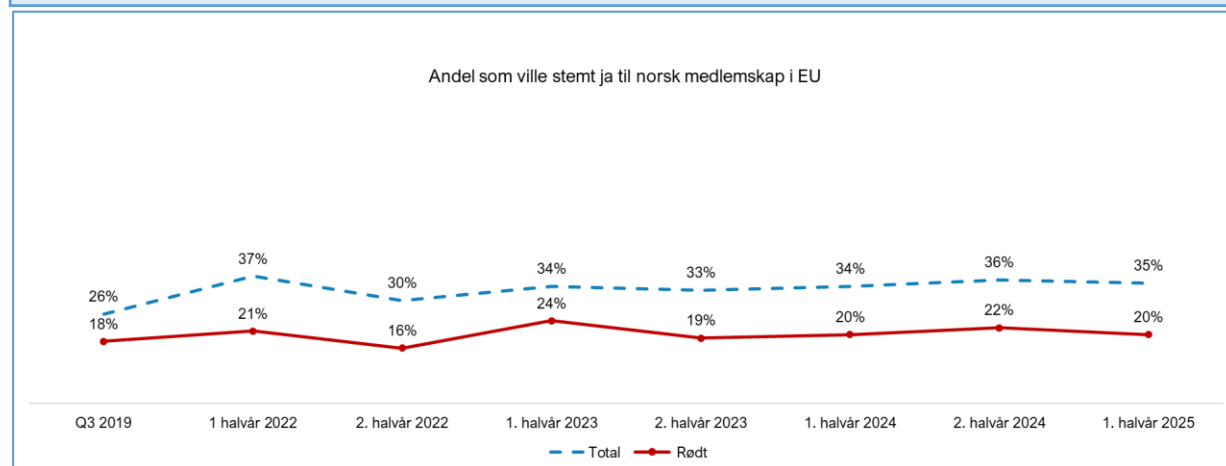

Rødt

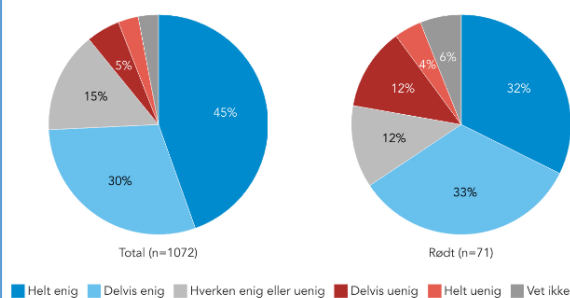
Blant Rødts velgere er støtten til EØS-avtalen betydelig lavere enn i befolkningen generelt. Selv om det har vært en viss økning de siste årene, ligger oppslutningen fortsatt klart under landsgjennomsnittet. I andre kvartal 2025 oppgir 44 % av Rødts velgere at de er helt eller delvis enige i at Norge bør fortsette i EØS-samarbeidet. Dette er 21 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet, som ligger på 65 %.

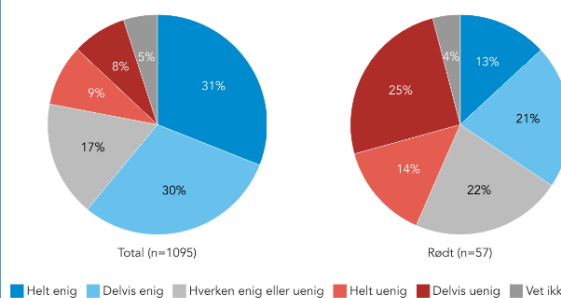
Blant Rødts velgere er støtten til norsk EU-medlemskap lav, og partiets velgermasse skiller seg tydelig fra befolkningen for øvrig i dette spørsmålet. Selv om også Rødt-velgere i stor grad anerkjenner betydningen av internasjonalt samarbeid, er andelen som mener dette er viktigere nå enn tidligere noe lavere enn gjennomsnittet. Likevel er det et klart flertall i denne gruppen som støtter dette synet. Når det gjelder EUs rolle i fred og sikkerhet i Europa, er Rødt-velgerne blant de mest skeptiske. Kun én av tre mener at EU er viktig for fred og sikkerhet, mens nesten 4 av 10 uttrykker direkte uenighet i dette.

Norges internasjonale samarbeid er viktigere nå enn tidligere

EU er en viktig organisasjon for fred og sikkerhet i Europa

Metode

Målingene er gjennomført i et landsrepresentativt utvalg av befolkningen som er 18 år eller eldre. Resultatene er vektet på kjønn, alder og geografi.

Intervjuene er gjennomført på web som en del av Ipsos Norge sin ukentlige web omnibus. Det er gjennomført 500 intervju per uke, og NHO har deltatt to sammenhengende uker per måned. Resultatene kan på totalnivå også brytes ned per uke.

Der hvor målgruppene er spesielt små, har vi slått sammen til halvårsbaser for å øke sikkerheten i resultatene. Resultater med små baser (få intervju) må leses med varsomhet.

Spørsmål til resultatene kan rettes til Torunn Sirevaag, torunn.sirevaag@nho.no, som er fagansvarlig for målinger og befolkningsinnsikt i NHO.